

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta záhradníctva
a krajinného inžinierstva

Katedra krajinného plánovania
a pozemkových úprav

prof. Ing. Jozef Stred'anský, DrSc.
doc. Ing. Lenka Lackóová, PhD.
doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD.

POSUDZOVANIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

(PROCES EIA)

Nitra 2018
Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autori: prof. Ing. Jozef Stred'anský, DrSc. (3,79 AH)
 Katedra krajinného plánovania a pozemkových úprav
 FZKI, SPU v Nitre

 doc. Ing. Lenka Lackóová, PhD. (2,84 AH)
 Katedra krajinného plánovania a pozemkových úprav
 FZKI, SPU v Nitre

 doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD. (2,84 AH)
 Katedra krajinného plánovania a pozemkových úprav
 FZKI, SPU v Nitre

Recenzenti: prof. RNDr. Juraj Hreško, PhD.
 doc. Ing. Peter Halaj, CSc.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 10. 9. 2018.
ako skriptá pre študentov SPU.

© J. Stred'anský, L. Lackóová, K. Halászová, Nitra 2018

ISBN 978-80-552-1879-3

Predhovor

Zmyslom procesu vyhodnocovania vplyvov činnosti na životné prostredie, všeobecne známom pod skratkou EIA (Environmental Impact Assessment), je predchádzanie ďalších škôd na prírode a životnom prostredí človeka. EIA je silným nástrojom umožňujúcim zabrániť realizácii projektov, ktoré by nadmieru poškodili prírodu, alebo aspoň vybrať z rôznych alternatív prospešnej investície variant s najmenším negatívnym vplyvom na životné prostredie. Procedúra EIA dáva právo všetkým občanom podieľať sa na rozhodovaní o aktivitách ktoré sa plánujú vykonávať v prostredí v ktorom žijú, umožňuje občanom porozumieť problémom v ich zložitosti, brať do úvahy súvislosti pripravovaných projektov a dôsledky ich realizácie nielen v súčasnosti, ale aj v budúcnosti.

Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a verejné zdravie je v Slovenskej republike upravený zákonom NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Zákon upravuje posudzovanie vplyvov stavieb, činností a technológií (t. j. zámerov), ale aj stratégií, politik, plánov a programov (t. j. koncepcií) na životné prostredie a zdravie. V prípade posudzovania zámerov sa jedná o „projektovú“ úroveň posudzovania vplyvov na životné prostredie a verejné zdravie (EIA – Environmental Impact Assessment), v prípade koncepcií o „strategickú“ úroveň posudzovania vplyvov na životné prostredie a verejné zdravie (SEA – Strategic Environmental Assessment). Výsledkom posudzovania je vydanie záverečného stanoviska, bez ktorého nie je možné povoliť posudzovanú činnosť (EIA), resp. schváliť strategický dokument (SEA).

EIA a SEA predstavujú významný prvok systému povinných preventívnych nástrojov ochrany životného prostredia a zároveň dôležitú súčasť environmentálnej politiky štátu.

Naším cieľom bolo poslucháčom environmentálneho zamerania pripraviť učebné texty obsahujúce základné poznatky o dôvodoch, význame a vývoji posudzovania vplyvov na životné prostredie, procedurálnych postupoch v zmysle platnej legislatívy. a o postupoch pri schvaľovaní strategického dokumentu a povoľovaní danej činnosti. Zvláštnu pozornosť venujeme právam a povinnostiam účastníkom procesu hodnotenia vplyvov na životné prostredie, vrátane verejnosti.

Skriptá môžu nájsť uplatnenie aj u poslucháčov iných vedných odborov a u verejnosti, ktorú téma ochrany životného prostredia zaujíma a chce si rozšíriť svoje vedomosti.

Autori

OBSAH

	str.
PREDHOVOR	3
1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY POSUDZOVANIA VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (ŽP)	4
1.1 Všeobecné informácie a význam procesu posudzovania vplyvov na ŽP	4
1.2 Posudzovanie vplyvov a stratégia trvalo udržateľného rozvoja	6
1.2.1 <i>Stručný vývoj politiky ochrany životného prostredia</i>	7
1.2.1.1 Vývoj politiky ochrany životného prostredia vo svete	7
1.2.1.2 Environmentálna politika Európskej únie	10
1.2.1.3 Environmentálna politika Slovenskej republiky	14
1.3 Vývoj posudzovania vplyvov na životné prostredie	22
1.4 Dôvody zavedenia procesu posudzovania vplyvov do právneho systému SR	25
1.5 Právne predpisy posudzovania vplyvov v Slovenskej republike	27
1.6 Význam účasti verejnosti v procese posudzovania vplyvov	29
2 PROCES POSUDZOVANIA VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE V PRÁVNOM SYSTÉME SR	32
2.1 Zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie	32
2.1.1 <i>Štruktúra zákona</i>	32
2.1.2 <i>Účel zákona</i>	34
2.1.3 <i>Predmet zákona</i>	34
2.1.4 <i>Základné pojmy zákona</i>	34
2.1.5 <i>Účastníci procesu posudzovania</i>	36
2.1.6 <i>Odborná spôsobilosť na posudzovanie vplyvov</i>	37
3 POSUDZOVANIE VPLYVOV STRATEGICKÝCH DOKUMENTOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (SEA)	39
3.1 Účel, význam a prínosy SEA	40
3.2 Účastníci procesu SEA	42
3.3 Predmet a druhy postupov procesu SEA	43
3.4 Postup pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov	44
3.4.1 <i>Povinné hodnotenie strategického dokumentu – postupové kroky</i>	44
3.4.1.1 Posudzovanie vplyvov strategických dokumentov s celoštátnym dosahom	51
3.4.1.2 Posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie	53
3.4.2 <i>Zisťovacie konanie – postup v posudzovaní strategického dokumentu</i>	57
3.5 Schvaľovanie strategického dokumentu	60
3.6 Sledovanie a vyhodnocovanie strategického dokumentu	61
3.7 Posudzovanie vplyvov strategických dokumentov presahujúcich štátne hranice	61
3.7.1 <i>Posudzovanie vplyvov strategických dokumentov pripravovaných na území SR</i>	62
3.7.2 <i>Posudzovanie vplyvov strategických dokumentov pripravovaných na území iného štátu</i>	63
4 POSUDZOVANIE VPLYVOV NAVRHOVANÝCH ČINNOSTÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (EIA)	64
4.1 Účastníci procesu EIA	64
4.2 Predmet a druhy postupov procesu EIA	65
4.3 Postup pri posudzovaní vplyvov navrhovaných činností	67
4.3.1 <i>Posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny - povinné hodnotenie</i>	67
4.3.1.1 Základné postupové kroky pri povinnom posudzovaní navrhovaných činností	68
4.3.2 <i>Zisťovacie konanie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny</i>	79
4.3.3 <i>Posudzovanie navrhovaných činností na základe odborného stanoviska orgánu ochrany prírody a krajiny</i>	81
4.3.4 <i>Posudzovanie navrhovaných činností v rámci konania o podnete</i>	85
4.4 Rozhodovanie o povolení navrhovanej činnosti	86
4.5 Realizácia navrhovanej činnosti. Poprojektová analýza	88

4.6 Medzinárodné posudzovanie vplyvu činností na životné prostredie	90
4.6.1 Posudzovanie vplyvov navrhovaných činností (EIA) vykonávaných na území SR	92
4.6.2 Posudzovanie vplyvov navrhovaných činností (EIA) vykonávaných na území iného štátu	93
4.7 Úloha a pôsobnosť obcí pri posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie	94
4.8 Postavenie dotknutej verejnosti v procese EIA	96
5 METÓDY POUŽÍVANÉ V PROCESE EIA/SEA	98
5.1 Impakt a spôsoby jeho merania	98
5.2 Príklad vybraných metód v hodnotení vplyvu činnosti na životné prostredie	103
6 ZVEREJŇOVANIE A ARCHIVOVANIE DOKUMENTÁCIE Z PROCESU SEA/EIA	115
7 POUŽITÁ LITERATÚRA	117

Autori	prof. Ing. Jozef Stred'anský, DrSc. doc. Ing. Lenka Lackóová, PhD. doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD.
Názov	POSUDZOVANIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (PROCES EIA)
Určené	Pre študentov SPU
Vydavateľ	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Vydanie	Prvé
Vytlačené	September 2018
Náklad	100 kusov
Počet strán	122
AH-VH	9,47-9,67
Tlač	Vydavateľstvo SPU v Nitre
ISBN 978-80-552-1879-3	Cena 3,80 €

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.
Za odbornú náplň vydania zodpovedajú autori.

